

Rehuvalvonta

Undersökning av myndighetsprover avseende salmonella i importerat foder vid ett laboratorium

UNDERSÖKNING AV MYNDIGHETSPROVER AVSEENDE SALMONELLA I IMPORTERAT FODER VID ETT LABORATORIUM

1 Allmänt

I samband med import av foder (import från andra länder än EU-länder, Norge, Island eller Liechtenstein) undersöks särskilt riskbenägna foder av vegetabiliskt ursprung alltid som officiell tillsyn (JSM 548/202 13 §). Som officiell tillsyn undersöks också alla foderpartier som behandlats på ett av Evira godkänt sätt och i vilka det före behandlingen har konstaterats salmonella, oavsett om det är frågan om import eller EU-införsel. Också andra partier som förs in från den inre marknaden kan undersökas med stickprov som officiell tillsyn, men i regel är salmonellakontrollen av dessa foderpartier foderföretagarens egen kvalitetssäkring (också i det fall att syra har tillsatts i partiet i avgångslandet).

När det gäller särskilt riskbenägna foder är foderföretagaren skyldig att vid import göra en förhandsanmälan till Eviras foderkontroll senast 24 timmar innan partiet anländer till Finland. Anmälan görs till den officiella e-postadressen rehutuonti(at)evira.fi (JSMf 548/2012 9 §). Efter att ha fått förhandsanmälan ger Evira foderföretagaren och en av Evira bemyndigad inspektör handledning för tagandet av myndighetsprover. Vid behov kan Evira avtala med foderföretagaren om ersättande förfaranden, t.ex. användning av fartygslistor som ankomst-/förhandsanmälningar eller direkta kontakter från foderföretagaren till de inspektörer som Evira bemyndigat.

Foderföretagaren skickar myndighetsprover av särskilt riskbenägna foder för att undersökas för salmonella i regel till Eviras laboratorium för livsmedels- och fodermikrobiologi. Foderföretagaren och laboratoriet ska sinsemellan komma överens om de nödvändiga praktiska arrangemangen kring myndighetsprover och salmonellaanalyser, såsom tidtabellen för analyserna. I undantagssituationer ber Eviras laboratorium att foderföretagaren sänder prover också till andra godkända laboratorier för att analyseras som underleverans.

Importören av foder ansvarar för att proverna skickas till ett laboratorium som utför analyser och/eller avtalar med en av Evira bemyndigad inspektör om sändandet av myndighetsprover av foder av varje enskilt importparti. Importören av foder ansvarar också för att de nödvändiga uppgifterna om importpartiet skrivs in i provtagningsprotokollet och informerar inspektören om provtagningsintervallet.

Foderföretagaren tar alltid kontakt med Eviras laboratorium i Helsingfors för analys av proverna. Foderföretagaren ska i god tid i förväg komma överens med specialforskare Satu Hakola (+358 40 524 1974) eller specialforskare Maria Nummela (+358 40 489 3456) om tidtabellen för analys av prover. För detta ändamål använder sig laboratoriet också av en officiell postlåda: [rehusalmonella.laboratorio\(at\)evira.fi](mailto:rehusalmonella.laboratorio(at)evira.fi)

Rehuvalvonta

Undersökning av myndighetsprover avseende salmonella i importerat foder vid ett laboratorium

2 Förfaranden, när salmonella har påträffats i ett importparti

Om salmonella har bekräftats i ett importparti på basis av officiell tillsyn eller foderföretagarens egen kvalitetssäkring kan foderföretagaren skriftligen ansöka om tillstånd av Evira för att behandla det kontaminerade foderpartiet i syfte att utrota levande salmonellabakterier. Efter behandlingen ska myndighetsprov av partiet tas med den provtagningsfrekvens som fastställts i tillståndet. Foderföretagaren ska informera Eviras bemyndigade inspektör i god tid på förhand om den provtagningsfrekvens som fastställts i tillståndet och om adressen dit de behandlade proverna ska skickas.

Foderföretagaren ska se till att inspektören har förutsättningar att med hänsyn till arbetarskyddsaspekterna ta de myndighetsprover som bestämts i tillståndet efter behandlingen.

Av det provtagningsprotokoll som inspektören gjort upp ska framgå identifikationsuppgifter om det ursprungliga importpartiet samt dessutom en varningstext som anger att proverna i fråga kommer från ett behandlat parti, t.ex. texten "kemiskt behandlat parti".

Efter behandlingen kan importpartiet godkännas för utsläppande på marknaden / import endast i sin helhet, då alla officiella prover som tagits av partiet efter behandlingen har konstaterats vara fria från salmonellabakterier.

3 Uppgifter om ett importparti

I samband med importen ska foderföretagaren uppge det anländande fodrets namn, fodrets tillverkare/säljare, importörens namn, importplatsen och importtidpunkten i Finland, importlandet (varifrån fodret förs in), importpartiets mängd samt importmetoden inklusive preciserande uppgifter för Eviras auktoriserade inspektör så att denne kan föra in uppgifterna i provtagningsprotokollet. För vart och ett importerat foderparti ska dessutom uppges fodrets innehåll av genetiskt modifierat material, dvs. om det importerade fodret är **konventionellt (ej GMO) eller genetiskt modifierat (GMO)**.

Importören av foder ansvarar för att alla ovan nämnda uppgifter som krävs om ett importparti är korrekta samt för att uppgifterna förs in i provtagningsprotokollet. Foderföretagaren ska vid behov med hjälp av t.ex. dokument och analysintyg kunna visa för den behöriga myndigheten att de uppgifter som lämnats om varje importparti stämmer, t.ex. innehållet av genetiskt modifierat material.

4 Sändandet av provtagningsprotokollet till Evira

Originalen (det översta exemplaret) av provtagningsprotokollet skickas tillsammans med proverna till Evira. En kopia ges till foderföretagaren och en kopia blir hos inspektören.

Rehuvalvonta

Undersökning av myndighetsprover avseende salmonella i importerat foder vid ett laboratorium

Om Eviras laboratorium har styrt proverna till en annan plats skickar den av Evira bemyndigade inspektören (eller vid ett inbördes avtal foderföretagaren) omedelbart efter provtagningen av ett importparti originalet (det översta exemplaret) av provtagningsprotokollet över myndighetstillsynen per post till Eviras foderkontroll för frisläppandet av importpartiet och betalningen av inspektörens arvode. En kopia skickas tillsammans med proverna till laboratoriet. En kopia ges till foderföretagaren och en kopia blir hos inspektören. I punkten "Ytterligare upplysningar" i provtagningsprotokollet antecknar inspektören namnet på det laboratorium och vid behov orten dit proverna har skickats för analys av salmonella.

Såväl inspektören som foderföretagaren har ansvar för att man avtalar om de praktiska arrangemangen kring insändandet av provtagningsprotokollet och proverna. **Eviras provtagningsprotokoll får användas bara vid officiell tillsyn!**

5 Notering av myndighetsprover av foder vid laboratoriet

När myndighetsproverna har anlänt och innan analyserna påbörjas ska delproverna från importpartiet ordnas i nummerordning i enlighet med den löpande numrering som inspektören antecknat på påsarna, från det minsta till det största. Därefter parallellnumreras provpåsarna vid behov **börjande från ordningsnummer 1 (=det första officiella provet av importpartiet), 2 (=det andra officiella provet av importpartiet) osv.** för införande i databasen och analys samt för sändande av resultaten till Evira.

På basis av denna ordningsnumrering kan man slå fast från vilket skede t.ex. i lossningen av fartyget vart och ett prov har tagits.

Man måste uppmärksamma att punkten "Nummer (löpande numrering)" i provtagningsprotokollet är avsedd för betalningen av inspektörens arvode och därför oftast inte är identisk med det ordningsnummer som antecknas för delproverna av importpartiet och som visar tidpunkten för provtagningen t.ex. vid lossningen av fartyget.

Om det är oklart huruvida det gäller ett prov/prover i samband med Eviras officiella tillsyn ska det godkända laboratoriet ta kontakt med kontaktpersonerna vid Eviras foderkontroll t.ex. genom att skicka en förfrågan eller lämna ett ringbud till tjänsteinkorgen [rehutuonti\(at\)evira.fi](mailto:rehutuonti(at)evira.fi).

6 Identifikationsuppgifter i laboratoriets analysintyg

Laboratoriet ska föra in vart och ett importparti som ett eget prov / en egen provserie.

Laboratoriet skall föra in åtminstone följande uppgifter från provtagningsprotokollet till analysintyget:

- foderföretagarens namn och kontaktuppgifter

Rehuvalvonta

Undersökning av myndighetsprover avseende salmonella i importerat foder vid ett laboratorium

- foderråvarans/fodrets namn
- importpartiets mängd (kg eller ton)
- datum för importen
- ankomstplats, t.ex. hamn i Finland
- fartygets namn eller en annan identifikationsuppgift om partiet t.ex. containerns/vagnens nummer eller bilens registernummer
- namnet på Eviras bemyndigade inspektör som tagit myndighetsprovet.

I analysintyget uppges salmonellaanalysens resultat för **varje** delprov av importpartiet, med början från ordningsnummer 1 (=det första officiella provet av importpartiet), 2 (=det andra officiella provet av importpartiet) osv. (se stycke 7).

7 Meddelande av resultaten när salmonella inte har påträffats i importpartiet och sändande av intyg

Laboratoriet ska utan dröjsmål meddela Eviras foderkontroll om resultaten från myndighetstillsynen över vart och ett importerat foderparti som en helhet.

Uppgifterna om resultaten från salmonellaanalyserna i samband med myndighetstillsynen över ett importparti lämnas inklusive identifikationsuppgifter separat i fråga om varje prov i serien, vilket innebär en koppling till ordningsföljden för tagandet av serieprover av importpartiet, med början från ordningsnummer 1 (=det första officiella provet av importpartiet), 2 (=det andra officiella provet av importpartiet) osv. (se stycke 7).

Meddelandet om salmonellaanalysernas resultat lämnas med användning av e-postadressen [rehutuonti\(at\)evira.fi](mailto:rehutuonti(at)evira.fi). Evira frisläpper / förbjuder importpartierna av foder på basis av de mottagna provtagningsprotokollen och analysresultaten.

Om det är frågan om prover som Eviras laboratorium har styrt till ett annat ställe skickar laboratoriet som utfört underleveransen resultaten / det slutliga analysintyget till både foderkontrollen på adressen ([rehutuonti\(at\)evira.fi](mailto:rehutuonti(at)evira.fi)) och Eviras laboratorium på adressen [rehusalmonella.laboratorio\(at\)evira.fi](mailto:rehusalmonella.laboratorio(at)evira.fi). Laboratoriet kan skicka resultaten / det slutliga analysintyget också direkt till foderföretagaren.

8 Sändande av isolerade salmonellastammar för kontroll

Om laboratoriet har isolerat en eller flera salmonellastammar från myndighetsprover av foder ska laboratoriet omedelbart **underrätta Eviras foderkontroll** om den misstänkta salmonellasmittan i detta importparti **på den officiella e-postadressen [rehutuonti\(at\)evira.fi](mailto:rehutuonti(at)evira.fi)**. Genast efter att ha fått informationen försätter då Evira importpartiet i tidsbegränsat förbud på basis av misstanke. Förbudet utfärdas om salmonella (misstanke) har isolerats från t.o.m. ett enda prov/delprov i importpartiet.

I sitt meddelande specificerar laboratoriet importpartiet och i vilket/vilka prov tillväxt har

Rehuvalvonta

Undersökning av myndighetsprover avseende salmonella i importerat foder vid ett laboratorium

konstaterats. De isolerade salmonellastammarna skickas omedelbart som **expressförsändelse** till Eviras laboratorium i Kuopio för serotypning. För meddelandet om resultaten av serotypningen ska det avsändande laboratoriet anteckna foderföretagarens namn och kontaktuppgifter samt identifikationsuppgifter om foderpartiet på följesedeln.

För att undvika förväxlingar måste man dessutom säkerställa att numreringen av proverna av ett importparti motsvarar den ursprungliga ordningsföljden för de prov som tagits när importpartiet lossades (proverna har numrerats i överensstämmelse med t.ex. i vilken ordning fartyget lossades med början från ordningsnummer 1., 2., 3., osv.) och att varje skål som skickas för serotypning har märkts så att den motsvarar denna provtagningsordning i enlighet med lossandet av importpartiet (1., 2., 3.,...).

Närmare anvisningar om insändandet av stammar för serotypning och om kontaktpersonerna finns på Eviras webbplats:

[https://www.evira.fi/globalassets/tietoa-
evirasta/esittely/toiminta/vertailulaboratoritoiminta/ohjeet_vert_labr_toiminta/lab_009_liite1_4_lahetysosoitteet.pdf](https://www.evira.fi/globalassets/tietoa-
evirasta/esittely/toiminta/vertailulaboratoritoiminta/ohjeet_vert_labr_toiminta/lab_009_liite1_4_lahetysosoitteet.pdf)

[https://www.evira.fi/globalassets/tietoa-
evirasta/esittely/toiminta/vertailulaboratoritoiminta/ohjeet_vert_labr_toiminta/instruktioner/lab_009_3_sv_anvisning-.pdf](https://www.evira.fi/globalassets/tietoa-
evirasta/esittely/toiminta/vertailulaboratoritoiminta/ohjeet_vert_labr_toiminta/instruktioner/lab_009_3_sv_anvisning-.pdf)

9 Meddelande av resultaten från serotypningen

Genast när Eviras forskningsenhet i Kuopio har fått informationen skickar forskningsenheten resultaten från serotypningen av salmonellastammen till den officiella e-postlådan för Eviras foderkontroll [rehutuonti\(at\)evira.fi](mailto:rehutuonti(at)evira.fi). Av uppgifterna ska framgå identifikationsuppgifterna för importpartiet enligt punkt 6 i dessa anvisningar samt sambandet med den ursprungliga numreringen av proverna i ordningsföljd.

Analysintyget med resultaten från serotypningen skickas till foderföretagaren, det avsändande laboratoriet och till Eviras foderkontroll.

10 Förvaring av myndighetsprover

Efter analyserna skall laboratoriet spara myndighetsproven i minst två månaders tid på en sval plats som är skyddad mot ljus och skadedjur. Därefter förstörs proverna i enlighet med de rutiner som beskrivs i laboratoriets eget kvalitetssystem.

11 Särskilt att uppmärksamma

Foderföretagaren har helhetsansvaret när det gäller att följa upp hur proverna av hans importparti avancerar, bl.a. att proverna skickas och kommer fram till laboratorierna samt att analyserna framskrider vid laboratorierna. Eviras foderkontroll ansvarar inte för

Rehuvalvonta

Undersökning av myndighetsprover avseende salmonella i importerat foder vid ett laboratorium

eventuella dröjsmål i anslutning till frisläppande av/förbud mot importpartier som orsakats till exempel av att proverna inte har anlänt till laboratoriet enligt planerna eller att nödvändiga provtagningsprotokoll och/eller analysresultat inte har lämnats in i tid till Eviras foderkontroll.

12 Fakturering av analyser av myndighetsprover

Livsmedelssäkerhetsverket behandlar och arkiverar sina inköpsfakturer som nätfakturer. Evira tar inte emot fakturer som skickats med e-post. Därmed skickas fakturorna från laboratorierna som nätfakturer till Evira.

Evira tar också emot elektroniska bilagor till nätfakturorna. Rekommenderat filformat för bilagor är pdf.

Ytterligare information om faktureringen får man på adressen [talous\(at\)evira.fi](mailto:talous(at)evira.fi)

Eviras nätfaktureringsadress:

Nätfaktureringsadress/EDI-kod: 003720194885

Operatör: OpusCapita Group Oy

Förmedlarkod: 003710948874

FO-nummer: 2019488-5

MOMS-nummer FI20194885

Referensuppgift för fakturan:

4080234000 Fodersektionen

Om leverantören inte kan skicka nätfakturer, ska man vid faktureringen använda sig av den nätfaktureringsportal som Statskontoret står till tjänst med (Basware Supplier Portal).

En länk till tjänsten och mer information finns på adressen

<http://www.valtiokonttori.fi/verkkolaskutus>

Laboratoriet uppbär analyskostnaderna för myndighetsprover av Eviras foderkontroll per importparti. På nätfakturan och vid behov i dess bilaga (t.ex. en kopia av provtagningsprotokollet över Eviras myndighetstillsyn i pdf-format) ska synas de identifikationsuppgifter om importpartiet som anges i punkt 6 i denna anvisning.

Evira tar för sin del ut en avgift av foderföretagaren för prestationerna i samband med myndighetstillsynen enligt foderlagen (FL 86/2008, 49 §). För prestationerna enligt myndighetstillsynen tas ut en avgift enligt Eviras gällande avgiftsförordning. I avgiften ingår provtagning, analys/analyser och tillsynsbeslut.

Man måste uppmärksamma att laboratoriet inte fakturerar Eviras foderkontroll för sådana specialarrangemang som t.ex. veckoslutsarbete eller tillägg för brådskande arbete som foderföretagaren och laboratoriet har avtalat om sinsemellan, utan laboratoriet

Rehuvalvonta

Undersökning av myndighetsprover avseende salmonella i importerat foder vid ett laboratorium

fakturerar foderföretagaren direkt för dessa kostnader.

Laboratoriet tar också ut kostnaderna för analys av foderföretagarens egna kvalitetssäkringsprover, s.k. egenkontrollprover, direkt av foderföretagaren. Dessa utgör inte Eviras myndighetstillsyn.

I oklara fall ska man i förväg kontakta de ansvariga personerna för import vid Eviras fodersektion.

13 Eviras kontaktinformation

13.1 Undersökning av importpartier och kemiskt behandlade foderprover

Adress dit proverna ska skickas (skickas som expressförsändelse till dörren)

Livsmedelssäkerhetsverket Evira
Foderprover
Mustialagatan 3
00790 HELSINGFORS

Kontaktpersoner vid laboratoriet:

1) specialforskare **Satu Hakola** tfn +358 40 524 1974
[satu.hakola\(at\)evira.fi](mailto:satu.hakola(at)evira.fi)

2) specialforskare **Maria Nummela** tfn +358 40 489 3456
[maria.nummela\(at\)evira.fi](mailto:maria.nummela(at)evira.fi)

Officiell e-postadress: [rehusalmonella.laboratorio\(at\)evira.fi](mailto:rehusalmonella.laboratorio(at)evira.fi)

13.2 Serotypning av salmonellastammar som isolerats från foder

Adress dit salmonellastammarna skickas (skickas som expressförsändelse till dörren):

Livsmedelssäkerhetsverket Evira
Forskningsenheten i Kuopio
Neulaniementie 4
70210 KUOPIO

Rehuvalvonta

Undersökning av myndighetsprover avseende salmonella i importerat foder vid ett laboratorium

Kontaktpersoner för serotypning:1) specialforskare **Henry Kuronen** tfn +358 44 720 1782
[henry.kuronen\(at\)evira.fi](mailto:henry.kuronen(at)evira.fi)2) specialforskare, sektionschef **Tarja Pohjanvirta** tfn +358 44 720 1493
[tarja.pohjanvirta\(at\)evira.fi](mailto:tarja.pohjanvirta(at)evira.fi)**13.3 Eviras postadress dit det ursprungliga provtagningsprotokollet skickas (om protokollet inte skickas tillsammans med proverna till Eviras laboratorium)**Anna-Kaisa Airaksinen / Riitta Rannikko
Livsmedelssäkerhetsverket Evira
Foderkontroll
Mustialagatan 3
00790 HELSINGFORS**Foderkontrollens kontaktpersoner för import:**1) överinspektör **Anna-Kaisa Airaksinen** tfn +358 (0)40 827 9623
[rehutuonti\(at\)evira.fi](mailto:rehutuonti(at)evira.fi)2) överinspektör **Riitta Rannikko** tfn +358 (0)40 846 1153
[rehutuonti\(at\)evira.fi](mailto:rehutuonti(at)evira.fi)**13.4 Adresser dit analysresultaten skickas**Analysresultaten skickas till de officiella e-postadresserna:
[rehutuonti\(at\)evira.fi](mailto:rehutuonti(at)evira.fi) samt [rehusalmonella.laboratorio\(at\)evira.fi](mailto:rehusalmonella.laboratorio(at)evira.fi)

Myndighetens verksamhet ska grunda sig på lagstadgad behörighet, och lagen ska noggrant iaktas inom myndighetsverksamheten. Myndigheternas anvisningar är till sin juridiska karaktär inte bindande för andra myndigheter eller aktörer. I sista hand avgörs frågor som gäller tillämpandet av lagstiftningen av domstol.

Den här anvisningen innehåller både direkta citat ur lagstiftningen och tolkningar av hur lagstiftningen ska tillämpas. Punkterna ur lagstiftningen är tydligt utmärkta. De tolkningar som ingår i anvisningen är Eviras syn på hur lagstiftningen bör tillämpas.